

[Ministeren for byggeri og boligvæsen.]

Jeg vil også gerne nævne en anden foranstaltning til modvirkning af de utilfredsstillende forhold indenfor grundspørgsmålet, en foranstaltning, som er foreslået gennemført af indenrigsministeriets bygge- og boligudvalg af 1942, for hvilket det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard var formand.

Bygge- og boligudvalget foreslog, at der blev nedsat et permanent udvalg, bestående af repræsentanter fra indenrigsministeriet, nu boligministeriet, finansministeriet og ministeriet for offentlige arbejder og eventuelt statens jordlovsudvalg. Udvalget skulle have til opgave at søge gennemført, at der i højere grad end hidtil sker en koordinering af det offentliges planlægninger vedrørende trafikpolitikken og boligbyggeriet, således at byplanlægningen og det offentliges dispositioner med hensyn til køb af grunde kan ske i nøje kontakt med de forskellige trafikmyndigheders overvejelser og beslutninger angående nye trafiklinier og modernisering af bestående. Udvalget fandt det hensigtsmæssigt, at der samtidig med det foreslåede udvalgs nedsættelse tilvejebragtes en ordning, hvorved det overdroges en enkeltmand eller institution i nøje samarbejde med det foreslåede udvalg at følge købsmulighederne og udviklingen med hensyn til grundpriserne på de steder, hvor det offentlige under hensyn til nye trafikplaner måtte have særlige interesser. Ligeledes henlede udvalget opmærksomheden på, at det foreslåede udvalg burde stå i stadig forbindelse og samarbejde med de kommunale myndigheder, som i større byer forbereder de kommunale trafikplaner.

Jeg er meget interesseret i de tanker, der ligger bag dette forslag — den ærede ordfører for forslagsstillerne, det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, har aldrig forsømt nogen lejlighed til at minde mig herom —, og vi har beskæftiget os meget med det i boligministeriet, men Rom blev ikke bygget på een dag, og man må ikke forvente, at boligministeriet skal kunne løse alle byggeproblemer og hvad dermed hører sammen i en håndvending. Jeg tror, man vil forstå mig, når jeg siger, at jeg har været betænkelig ved at søge et sådant organ etableret, så længe jeg ikke ved, hvilken stilling rigsdagen vil indtage til de forslag, der foreløbig er forelagt den til løsning af grundproblemerne.

Jeg tror, at forslagsstillerne og jeg er nogenlunde enige om, hvilke mål der bør sigtes efter på det område, der her er tale om, og jeg tror også, vi kan opnå enighed om midlerne. Det foreliggende forslag ser

jeg meget gerne drøftet i et udvalg, men det må efter min mening forudsætte forhandlinger med hovedstadskommunerne og de kommunale organisationer, idet kommunernes forhold jo i høj grad berøres af forslaget.

Det var vel også ønskeligt at få en forhandling med kredit- og hypotekforeningerne, hvis stilling med hensyn til at give lån i ejendomme, der sælges på de særlige vilkår, der her er tale om, naturligvis er af største interesse.

Imidlertid kan alle disse spørgsmål jo drøftes under udvalgsbehandlingen.

Holger Eriksen: Selve tanken, der ligger bag det forslag, der her behandles, har i høj grad mit partis sympati. Der er noget vist inkonsekvent i, at kommunerne foretager store jordopkøb for at komme grundspekulanterne og grundspekulationen til livs, hvorefter de igen afhænder de opkøbte arealer i mindre parceller til private ejere, som derefter får mulighed for at kunne inddrage fordelene ved en grundværdistigning.

I den betænkning, som er omtalt af den højtærede boligminister, og som udvalget vedrørende det spredte byggeri m. v. afgav i 1942, gik det da også ind for, at det ved lov skulle påbydes stat og kommune kun at afhænde jord på grundrentevilkår. Også i grundskyldskommissionen har den tanke været rejst, om man ikke skulle afgive en foreløbig betænkning, der pegede på det samme. Når man alligevel ikke har gjort det, hænger det sammen med betragtninger, som jeg om lidt skal redegøre for. Jeg vil imidlertid gerne begynde med at fastslå, at en mængde kommunalråd forlængst har været inde på tanken om at afhænde jord på andre vilkår end de hidtil gældende. Gennem mange år har Københavns kommune således haft en tilbagekøbsklausul, hvorefter den efter en bestemt årrække kunne tilbagekøbe grunden for den pris, den var solgt til, men med tillæg for bygningernes værdi efter nærmere fastsatte vurderingsregler. Og i 1931 gik Københavns kommune et skridt videre, idet den betingede sig ret til at lade købet gå tilbage efter et vist åremål og uden erstatning for de bygninger, der måtte befinde sig på grunden. Denne form for salg har betydet mange fordele, eller rettere sagt, den vil komme til at betyde mange fordele for kommunen, når det fastsatte åremål udløber. Men desværre har den i hvert fald i en vis periode også betydet store fordele for køberne i beskatningsmæssig henseende, således at det vel er et tvivls spørgsmål, hvilken af parterne der har tjent